

ПРОКУПЉЕ

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА
ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА**

(2009.-2012.)

**Прокупље
новембар 2008.**

САДРЖАЈ	страна
Увод	3
.....	
• Уводна реч Председника Општине/Града	3
.....	
• Одлука Скупштине Општине/Града о усвајању ЛПА	
.....	
• Захвалност учесницима/цама у процесу израде ЛПА	5
.....	
Сажетак (резиме) ЛПА	7
.....	
Поглавље 1: Општи подаци о Општини/Граду	8
.....	
Поглавље 2: Подаци о избеглим и интерно расељеним лицима у Општини.	12
Поглавље 3: Анализа ситуације и спорна питања избеглих и интерно расељених лица ..	15
Поглавље 4: Критеријуми за избор приоритетних група и приоритетне циљне групе	21
Поглавље 5: Општи и специфични циљеви	21
.....	
Поглавље 6: Активности – Задаци за реализацију ЛПА	22
.....	
Поглавље 7: Ресурси/буџет	41
.....	
Поглавље 8. Аранжмани за примену	41
.....	
Поглавље 9: Праћење и оцена успешности	43
.....	
Прилози	
.....	

Поштовани грађани,

Општина Прокупље, у оквиру Стратегије одрживог развоја идентификовала је приоритетне потребе социјално угрожених група међу којима се налазе и избегла и интерно расељена лица. Имајући у виду незадовољавајуће егзистенцијалне услове лица која су присилно напустила своје домове Општина Прокупље у сарадњи са међународном организацијом за миграције-ИОМ, приступила је изради Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица.

План, свеобухватније обрађује проблематику избеглих и интерно расељених лица и сходно томе, представља основу за ефикасније учествовање Општине Прокупље као и активно решавање како етичких тако и законом загарантованих права ових лица.

Очекујем да ће реализација плана допринети потпуној односно коначној интеграцији избеглих и интерно расељених лица.

Руводећи се овом хуманистичком идејом, општина Прокупље биће гарант сигурности свим њеним становницима

Председник Општине
ПРОКУПЉЕ

Милан Арсовић

УВОД

Шта је Локални план акције за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица

У овом документу под процесом *локалног акционог планирања унапређења положаја избеглих¹ и интерно расељених лица² (ИРЛ)* подразумевамо процес доношења одлука о томе које промене значајне за живот избеглих и интерно расељених лица намеравамо да остваримо у својој локалној заједници у периоду од 2009. до 2012. године. Процес се заснива на проналажењу најпогоднијег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у заједници у планирању и примени плана. *Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица* посматрамо као резултат процеса планирања или стратешки план којим су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице.

У оквиру овог документа, под *избеглим и интерно расељеним лицима* подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица (ИРЛ) у Прокупљу, настао је као резултат учешћа у Пројекту *Подришка институцијама Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица*. Општи циљ пројекта је проналажење решења на нивоу државе које ће пружити подршку Влади Републике Србије да на ефикасан и одржив начин одговори на потребе избеглих и ИРЛ. Пројекат финансира Европска унија, а спроводи Међународна организација за миграције (International Organization for Migration – ИОМ). Корисници пројекта су институције Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица: Комесаријат за избеглице Републике Србије (КИРС), Министарство за Косово и Метохију (МинКиМ) и Министарство рада и социјалне политике (МРСП), као и друга надлежна министарства, општинска повереништва за избегла и интерно расељена лица и локална заједница.

---

¹ Према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951), **избеглица** је особа која из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила је своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглице је Протоколом из 1967. год. проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу. (<http://en.wikipedia.org/wiki/Refugee>)

² **Интерно расељене особе** су оне које су биле присиљене да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права. (http://www.articleword.org/index.php/Displaced_person)

Стратешки оквир пројекта је одређен у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним Националном стратегијом за решавање питања избеглих и интерно расељених лица и другим националним стратешким документима од значаја за ову област³. У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај пројекат узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике, зато је ЛПА базиран на постојећим стратешким документима у општини (Стратегија одрживог развоја, Стратегија економског развоја). Креирање и спровођење локалних акционих планова за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица овде се третира као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

Локални план акције за унапређење положаја избеглица и ИРЛ доноси се на период од 4 године, са детаљном разрадом активности за 2009. и 2010. годину.

Процес израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини заснивао се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

- Локални – спроведен је у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- Партиципативан – укључио је различите битне актере процеса друштвено организоване подршке избеглим и интерно расељеним у локалној заједници;
- Утемељен на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама унапређење положаја избеглих и интерно расељених;
- Прилагођен ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи;
- Подстиче одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

За потребе процеса, прикупљање и анализу основних податка о положају и потребама избеглих и интерно расељених лица у општини коришћени су следећи извори:

резултати интервјуа са потенцијалним корисницима/цама и састанака са локалним актерима, статистички подаци, различити извјештаји и документи, Стратегија одрживог развоја општине Прокупље, Стратегија економског развоја Општине Прокупље, подаци Комесаријата за избеглице Републике Србије, Општинског повереништва за избеглице, Црвеног крста, локалних невладиних организација –ЕХО, итд.

Процес израде Локалног акционог плана спроведен је у периоду септембар-(новембар)децембар 2008. године.

Захвалност учесницима/цама у процесу локалног акционог планирања

У циљу израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица формирана је Општинска радна група коју су чинили представници/це: локалне самоуправе као носиоца процеса и формалног доносиоца овог документа, укључујући и Повереништво за избеглице; институција система које се на локалном нивоу баве питањима избеглих и интерно расељених; невладиних организација које делују у локалној заједници и Комесаријата за избеглице Републике Србије .

---

³ Детаље о осталим националним документима погледати у Поглављу: Анализа ситуације и закључци

Одлуком Председника Општине Прокупље господина Веселина Копривице, 22.августа 2008.године формирана ја Општинска радна група за примену Општинског плана за решавање проблема избеглих и интерно расељених лица.Чланови Општинске радне групе су:

Ре д.б ро ј	Сектор	Члан одбора	
		Име и презиме	Институција
1.	Локална самоуправа	Гордана Јанковић	Повереник за избеглице
2.	Влада Републике Србије	Драгослав Медић	Окружни кординатор КИРС-а
3.	Локална самоуправа	Драган Пиљевић	координатор
4.	Социјална заштита	Гордана Костић	Центар за социјални рад
5.	Цивилни сектор	Душица Динић	Црвени крст
6.	Социјална заштита	Мирослав Спасовић	Дом старих
7.	Локална самоуправа	Светлана Пауновић	Општинска управа
8.	Невладин сектор	Љиљана Драговић	„ЕХО“
9.	Локална самоуправа	Иван Мрдаковић	Члан општинског већа
10.	Локална Самоуправа	Миљана Петровић	повереништво

Задатак Општинске радне групе био је да:

- Унапреди сопствене капацитете за планирање кроз одговарајуће обуке организоване од стране ИОМ-а;
- Прикупи потребне податке како од циљних група тако и од социјалних актера у систему подршке избеглим и интерно расељеним;
- Размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- Примењује усвојене методе планирања током процеса планирања;
- Дефинише циљеве, правце развоја и сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;
- Ради на писању завршног документа;
- Иницира Јавну расправу о Нацрту документа и доприноси да финална верзија буде предложена Скупштини Општине на усвајање.

РЕЗИМЕ

Локални акциони план за унапређење положаја избеглица и интерно расељених лица у општини Прокупље је плански документ који по први пут целовито третира питања положаја ове посебно угрожене друштвене групе.

Документ је производ тимског рада Општинске радне групе и осталих локалних актера који су свој допринос дали кроз процес консултација. ЛАП се доноси на период од 2009- 2012 године и за његову имплементацију у 2009. години је потребно 100.000,00 потребних средстава обезбедиће локална заједница, активирање постојећих ресурса, а за остатак ће конкурисати код разних донаторских програма.

ЛАП се заснива на анализи проблема избеглица и интерно расељених лица којих у Прокупљу, према званичним подацима има 4.729 (Интерно расељена лица), односно 146 (избеглице).

Проблеми са којима се суочавају избеглице и интерно расељена лица могу се груписати у 4 области: сиримаштво и висока стопа незапослености, нерегулисан легални статус, стамбени проблеми, недостатак целовите базе података о реалном социјалном и економском статусу ове популације.

Општи циљ ЛАП је унапређење услова и могућности за трајну интеграцију избеглих и ИРЛ на територији општине Прокупље кроз коришћење одређених програма за образовање, запошљавање и повољније решавање стамбеног статуса.

Приоритетне групе ЛАП су: Вишечлане породице које немају решено стамбено питање; Самохране мајке које станују у рентираном смештају; Незапослени и старе особе избеглице и ИРЛ без прихода и породичног старања

ЛАП ће се релизовати кроз програме преквалификације и коквалификације, програме запошљавања и самозапошљавања, програме унапређења услова становања за најугроженије породице.

Управљање реализацијом овог плана вршиће Општински Савет за миграције а непосредну имплементацију обављаће бројне локалне институције и тела именована у овом документу (видети табеле акционог плана)

Поглавље 1. Основни подаци о граду

Прокупље се налази у средњем току реке Топлице између Јастрепца на северу, Копаоникове подгорине на западу и планинске групе: Соколовица, Арбанашка и Видојевица на југу.

- Општина Прокупље у оквиру Топличког округа, простире се на површини од 759 км², са 107 насељених места и са 48.501 становника.

Територија општине граничи се са општинама Куршумлија, Блаце, Крушевац, Алексинац, Мeroшина, Житорађа, Бојник и Медвеђа.

Историјски преглед

Како се град налази вековима на истом месту и како се развијао уз главну улицу која је паралелна са реком, остаци прошлости су слабо очувани. Трају зидине старог града, тврђаве на Хисару која је тек делом откривена, траје црква св. Прокопија у подножју брда и мала, Југ Богданова црква у народу позната као Латинска у непосредној близини. Данашњи град Прокупље смештен је дуж обала реке Топлице, тамо где се завршава њен средњи ток и одакле се, на изласку из града, котлина шири у плодну добричку равницу. Окружен и стешњен Хисаром (358м), Боровњаком (393м), Губом (339м) и Соколицом (474м), град је веома густо насељен, размештен на надморској висини 250 - 350 м.

Коришћени су подаци који су преузети из Завода за статистику и њиховог сајта (www.stat.sr.gov.yu), са сајтова Националне службе за запошљавање (www.nsz.gov.yu) као и локалне канцеларије Националне службе за запошљавање.

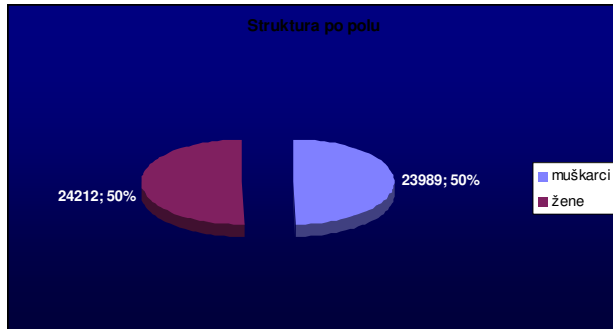
Такође су коришћени и подаци из Општинских стратешких докумената: Стратегије одрживог развоја општине Прокупље, ЛЕАП-а, подаци Општинске службе за регистрацију привредних субјеката.

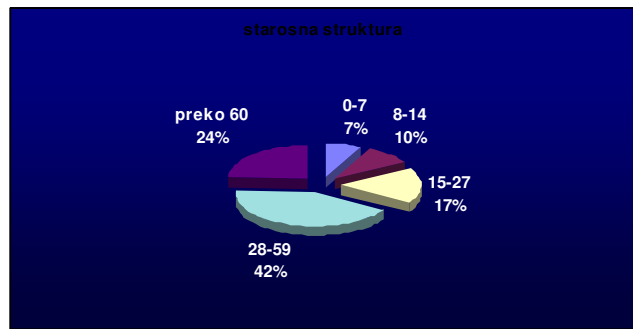
Становништво

Као што је на почетку наведено, број становника на територији општине Прокупље износи 48501. Полна структура становништва: мушкарци 23989, жене 24512, а проценат сеоског становништва у односу на укупан број становника је 43%. Укупно становништво испод 7 година 3493, од 7-14 год. 4737, од 15-27 год. 8014, од 28-59 год. 20424, од 60 и више година 11833.

Сл. полна структура

сл.старосна структура

Структура становништва према етничкој или националној припадности 2002.

	Број	Удео у укупном становништву у %		Број	Удео у укупном становништву у %
Срби	45793	94,41	Горанци	3	0,006
Црногорци	164	0,34	Муслимани	3	0,006
Југословени	29	0,06	Мађари	6	0,012
Бошњаци	1	0,002	Македонци	66	0,14
Бугари	8	0,016	Роми	1809	3,729

Показатељи сиромаштва и здравља

Процент незапослених у односу на радно способне износи 26,1%.

Просечни месечни нето приход радне популације износи у привреди 5126 дин и у ванпривреди 14810 динара.

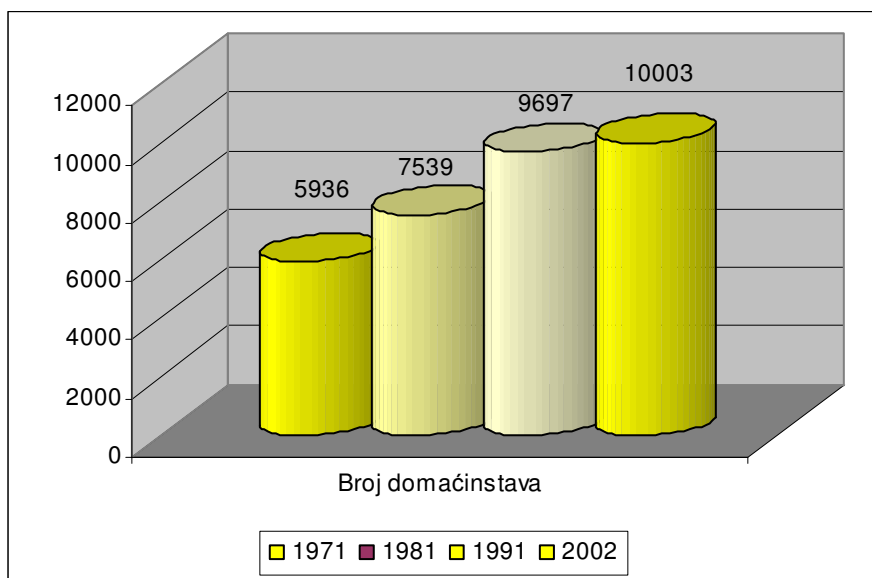
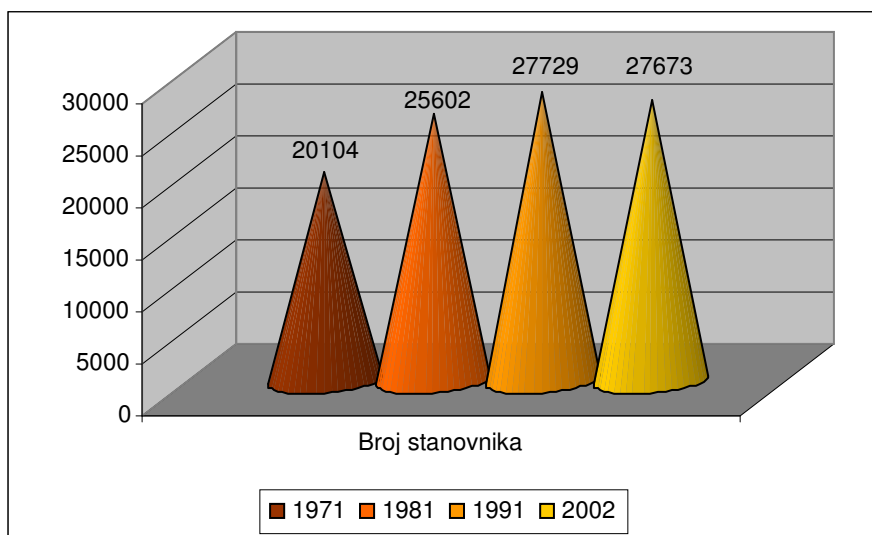
Процент становника испод границе сиромаштва износи 15%, а проценат становништва који користи неку врсту социјалне помоћи је 4,5%.

Општина Прокупље спада у угроженије делове Србије по питању здравствене заштите, а свест становништва по питању истог је ниска обзиром да се исхрана, као један од показатеља здравог живота, базира на традиционалном начину исхране који изазива болести кардиоваскуларног система.

- У граду живи око 27.673 становника у 8.500 домаћинстава и Прокупље је данас привредни и културни центар Топличког округа .

Град Прокупље

Година пописа	Број становника	Број домаћинстава	Просечна вел. домаћин.
1971.	20104	5936	3,4
1981.	25602	7539	3,4
1991.	27729	9697	2,8
2002.	27673	10003	2,7

- У општини Прокупље постоји једна предшколска установа, 6 основних школа, 4 средње школе, једна специјална школа за децу лако ометену у развоју и једна висока школа.

У општини Прокупље је запослено око 10.756 радника .

	Општина	Структура запослених у општини (%)
Запослени - укупно	10755	100
Жене	4797	44.6
Мушкарци	5958	55.4
У предузећима, установама, задругама и организацијама	7699	71.6
Приватни предузетници, самостални делатници и запослени код њих	3057	28.4

Стопа незапослености:

Посматрано у односу на радно способне стопа незапослености у 2008. години се креће између 31-36%. Број незапослених који су евидентирани код НСЗ у апсолутном износу је око 8200 незапослених.

Активни тражиоци посла.

Незапослена лица	Укупно		Степен стручне спреме						
	Свега	жена	I	II	III	IV	V	VI	VII
	6.495	3204	1908	629	1653	1785	75	313	203
Учешће жена	6.495	3204	914	276	725	1054	2	52	52

Привреда

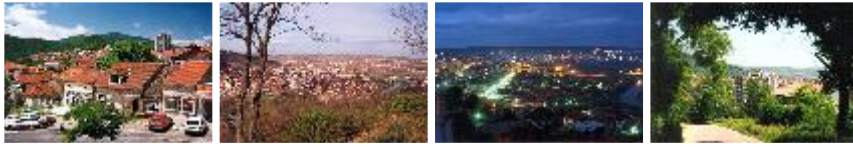
Привреда општине спада у средње развијене привреде Србије и региона. У структури привреде заступљене су скоро све привредне гране.

Основна индустријска производња у општини је прехранбена, а преовлађујући тип економске активности је прерађивачка индустрија 42,5%

Укупна обрадива пољопривредна површина износи 45083 ха. Пољопривреда је на прокупачком подручју значајан ослонац развоја општине и значајан чинилац егзистенције становништва.

Заинтересованост за приватни бизнис на територији општине Прокупље је на завидном нивоу уколико просуђујемо по броју радњи и броју запослених у њима.

Укупан број радњи у 2006. години у општини Прокупље је 1264 . Посматрано по делатностима највећи број радњи регистрован је у области трговине (529 или 55,39%) која је још увек најпривлачнија делатност. Значајан удео имају и радње у области угоститељства (110 или 11,52%). Индустрија као производна делатност је на трећем месту са 9,42% укупног броја радњи у општини. Не треба занемарити и број радњи у занатству и личним услугама. Најмање интересовање предузетници су показали за област осталих професионалних делатности обзиром да укупан број радњи у овим областима чини 0,94% укупног броја радњи у општини.

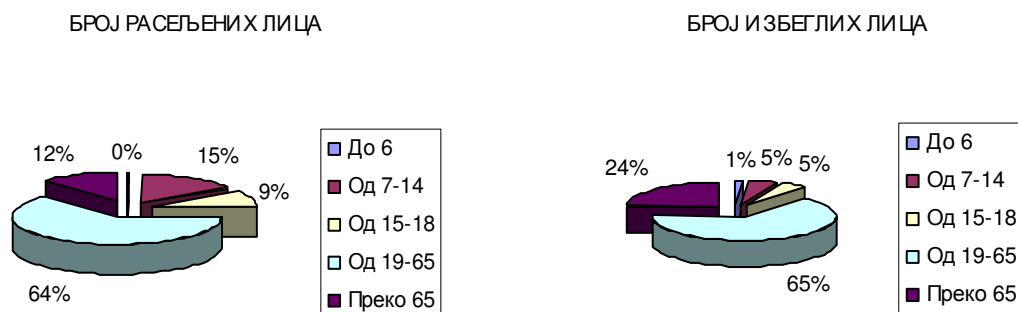
Поглавље 2.

Подаци о избеглим и интерно расељеним лицима у општини

Према попису из 2001.године у општини Прокупље регистровано је 4729 расељених лица са Косова и Метохије и 146 избеглих лица. За избегла и прогнана лица у периоду од 1991. до 2008. године податке имамо само у појединим временским интервалима, јер је део евиденције о овим лицима уништен. У протекле четири године Повереништво за избегла и ИРЛ евидентирало је 893 избегла и расељена лица која су редовно или повремено тражила правну, економску, информативну или неку другу врсту помоћи. Од укупног броја расељених лица (4729) до шесте године живота има их 18, од 7 -14 има 726, од 15-18 је њих 422, од 19 – 65 година 2992 и преко 65 година 570 расељених лица.

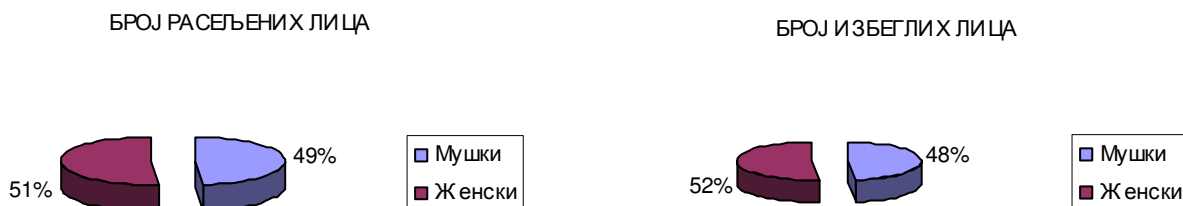
Када је реч о старосној структури избеглих, старости до шесте године има 2 лица, од 7 до 14 година 7 лица, 15 до 18 година такође 7, од 19 до 65 има 93 и преко 65 година 35 лица.

Сл. Старосна структура расељених и избеглих лица

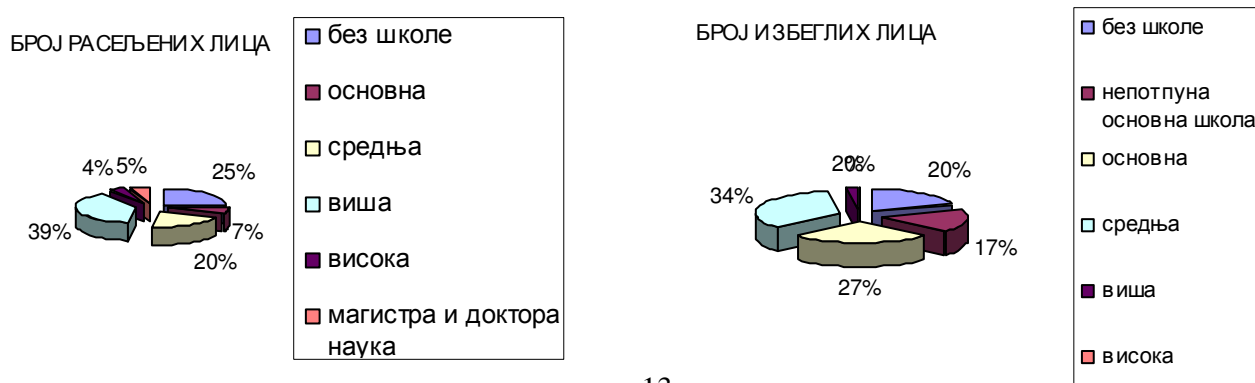
Полна структура расељених лица на територији општине Прокупље је следећа: 2300 мушкараца и 2429 жена, када је реч о избеглим лицима има 70 мушкараца и 76 жена.

Сл.Полна структура расељених и избеглих лица

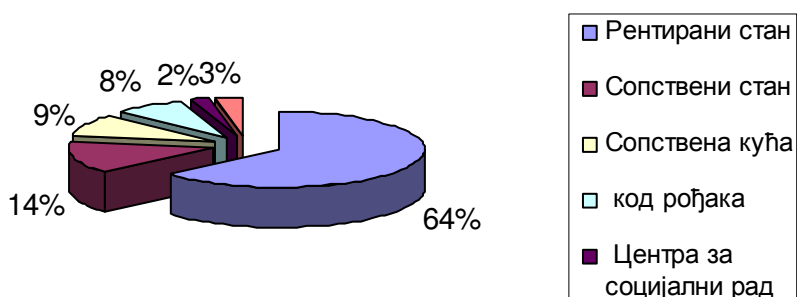
Што се тиче образовања ИРЛ од броја евидентираних, њих 1197 је неписмено, 333 има основно образовање, 944 средњу стручну спрему, 1806 више образовање и 200 високо образовање и 249 магистара и доктора наука. Подаци о образовању избеглих лица су следећи: 28 лица је без школе, 24 са непотпуном основном школом, 38 има основну школу, 49 средњу, 3 лица има вишу школу, високу такође 3.

Sl.образовна структура расељених и избеглих лица

На територији општине Прокупље је до 2004. године постојало пет колективних центара, од којих је последњи затворен у априлу исте године. У овим колективним центрима било је смештено око 260 ИРЛ, која су након затварања центара отишла у треће земље, један део сада живи у рентираним смештају, а мањи број се уселио у станове изграђене за избегла и ИРЛ. Данас од 893 избегла и ИРЛ за које смо прикупили податке о стамбеном смештају, њих 569 станује у рентираним смештају, 123 у сопственом стану, 84 у сопственој кући, 69 живи код рођака, 21 у неком виду социјалног смештаја, 26 избеглих и једно расељено лице живи у Дому старих.

СМЕШТАЈ ИЗБЕГЛИХ И РАСЕЉЕНИХ

Новија историја избеглиштва у општини Прокупље почиње у периоду од 1991. године када на територији бивших југословенских република долази до ратова, националне нетрпељивости и прогона. Колоне избеглица из Републике Хрватске и Босне и Херцеговине уточиште налазе у Србији. На територију општине Прокупље дошло је 1537 избеглица, углавном српске националности. Према попису из 2004. године у нашој општини регистровано је 1226 избеглих и прогнаних из Републике Хрватске и Републике Босне и Херцеговине.

Након терористичких дејстава над цивилним становништвом које је спроводила ОВК дошло је до рата и у АП Косово и Метохија. Последица бомбардовања Републике Србије, потписивања војно-техничког споразума и доласка НАТО снага на КиМ је напуштање ове територије од стране неалбанског становништва и њихово насељавање на ужу територију Републике Србије. У јуну 1999. године на територију општине Прокупље доселило се више од 5000 лица са Косова и Метохије. Број ново регистрованих расељених лица опада, да би након нових терористичких напада 17. марта 2004. године, још 300 лица дошло Прокупље, од чега се њих 45 ту и трајно настанило. У периоду од децембра 2004. до 2008. године само три породице су покушале да се врате на КиМ, а након шест месеци две породице су поново дошле у општину Прокупље. Значајан број избеглих и расељених креће се из Прокупља ка већим и економски развијенијим градовима..

На територији општине Прокупље функционишу два удружења расељених: „Косово и Метохија-мој дом”, које је уз помоћ хуманитарне организације „Човекољубље” пружало правну помоћ расељенима, најчешће у областима заштите власничких права и одштете расељеним лицима. Такође, 17. марта 2004. године, удружење је петнаест дана радило на прихватању новог таласа избеглица.

„Удружење киднапованих и убијених цивила, војника и полицајаца“ ради на прикупљању документације о отетим, несталим и убијеним са циљем проналажења ових лица или њихових посмртних остатака, као и кривичном гоњењу починиоца ових дела.

У оквиру програма који је за циљ имао затварање колективних центара, општина Прокупље је заједно са Комесаријатом за избеглице Републике Србије, UNHCR-ом и швајцарском хуманитарном организацијом SDC, учествовала у изградњи 28 стамбених јединица за избегла и ИРЛ. Станови су изграђени на општинском земљишту и у њима данас станује 75 лица. Општина такође сваке године у свом буџету предвиђа буџетску линију за помоћ расељеним лицима. Материјална средства су око 120 000 динара на годишњем нивоу.

У Општинском већу постоји лице задужено за социјалну политику односно област. Међутим, у општини не постоји Савет за избеглице.

Поглавље 3.

Анализа ситуације и спорна питања избеглих и интерно расељених лица

Анализа ситуације је обухватила преглед докумената релевантних за питања избеглица и ИРЛ, анализу стања локалног система подршке овој групи становништва-SWOT, анализу заинтересованих страна и анализу проблема.

Преглед докумената

У процесу израде акционог плана ослањали смо се на следеће националне и локалне стратешке документе:

- Национална стратегија за решавање избеглих и ИРЛ (2002.)
- Национална стратегија одрживог развоја (2008.)
- Национална стратегија за смањење сиромаштва (2003.)
- Национална стратегија привредног развоја Републике Србије (2006.-2012.)
- Стратегија развоја социјалне заштите
- Национална стратегија запошљавања (2005.-2010.)
- Национални план акције за децу

Актуелни законски оквир за питања избеглица је Закон о избеглицама. С обзиром на уочену потребу да тај закон боље прати актуелне потребе и питања избеглица, сачињен је Предлог закона о изменама и допунама Закона о избеглицама, али он још није усвојен.

Локална стратешка документа значајна за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини Прокупље су:

- Стратегија одрживог развоја општине Прокупље
- Локални план акције за децу
- Стратегија локалног економског развоја

Најважнији закључци анализе документа су следећи:

- Национална стратегија за решавање питања избеглих и ИРЛ (2002.) дефинише основне правце деловања: обезбеђивање услова за повратак и услова за локалну интеграцију, што је у складу са међународно прихваћеним циљевима за решавање положаја ове групе грађана.
- Остале наведене националне стратегије пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције избеглих и ИРЛ којима се може допринети унапређењу њиховог животног стандарда и укупног друштвеног положаја.
- Локална стратешка документа општине Прокупље указују на то да локална самоуправа препознаје проблеме избеглих и ИРЛ, да постоји спремност за њихово решавање, али су средства у општинском буџету изузетно мала, што локалну самоуправу у значајној мери ограничава.

Пројекти и програми који су до сада реализовани у Прокупљу су:

- Општина је у сарадњи са Комесаријатом за избегле и ИРЛ Републике Србије, UNHCR-ом и швајцарском хуманитарном организацијом CDS, изградила 28 стамбених јединица за ИРЛ у оквиру Програма за укидање колективних центара.
- Програм адаптације стамбеног простора за избегле и расељене, без плаћања станарине у периоду од две године. Програм је реализован уз помоћ хуманитарне организације ТИРФОНД.
- Пројекат доделе пољопривредних грантова ИРЛ која су имала услове за бављење пољопривредом у сарадњи са хуманитарном организацијом INTERSOS.
- Програм израде базе података избеглих и ИРЛ са циљем формирања мини базе рада за ова лица. Програм је реализован у партнерству са Едукационо-хуманитарном организацијом, Центра за развој цивилног друштва Протекта из Ниша, а подржан је од стране ДРЦ. Запослено је око 90 лица. (2002. године).
- Програм АЛТ НЕТ – одобравање микро кредита избеглим и ИРЛ за покретање или оснаживање постојећих бизниса, у оквиру кога је подељено 150 машина за рад. Пројекат је реализован у партнерству IRD-ом (International Relief and Development), уз подршку општине Прокупље и ЦСР „Топлице” Подела се вршила континуирано од 01 до 04. г.
- Програм пружања правне помоћи избеглим и ИРЛ у остваривању имовинских и других права, реализован у сарадњи ЕХО, ДРЦ и Праксис (2004-2005. године).
- Програм „Иди види посета”- посета домова на Косову и Метохији и утврђивање услова за могући повратак. Повратак је реализовао Ехо, Протекта и ДРЦ. (2004. 2005. године).
- Програм снабдевања избеглих и ИРЛ шпоретима на дрва у организацији UNHCR.
- Програм снабдевања избеглих и ИРЛ дрвима за огрев уз помоћ Комесаријата за избеглице Републике Србије, 2005.
- Програм помоћи у храни, одећи и обући, реализован у сарадњи са Црвеним крстом.
- Програм организовања летовања за четрдесеторо деце ИРЛ у Грчкој, уз помоћ Српске православне цркве и Грчке православне цркве.
- Програм набавке школских торби и прибора за децу избеглих и расељених, узраста од 7 до 15 година.
- Програм набавке новогодишњих пакетића за децу избеглих и расељених, узраста од 7 до 15 година.

Текуће активности су:

- Прикупљање средстава за набавку школске опреме за децу избеглих и расељених.

- Прикупљање средстава за набавку новогодишњих пакетића за децу избеглих и расељених.
- Обезбеђивање средстава за најугроженију и болесну децу избеглих и расељених.
- Пружање правне помоћи избеглим и ИРЛ у остваривању имовинских и других права у сарадњи са шпанском хуманитарном организацијом MPDL.
- Програм набавке шпорета, кревета, душека, ћебади и хигијенских пакета за избегла и ИРЛ, у сарадњи са UNHCR-ом.

Анализа стања у локалној заједници по питањима унапређења положаја избеглих и ИРЛ извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавање капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека са којима се суочава у свом радном окружењу.

Следи приказ SWOT анализе коју су спровели чланови Општинске радне групе за израду акционог плана.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - политичка воља локалне самоуправе да се питање избеглица и ИРЛ решава - људски ресурси у Општини (стручност људи који се баве овим питањима) - постојеће Општинске стратегије које дају оквир за Акциони план - повезаност локалних актера области бриге о избеглицама и ИРЛ - постојање буџетске линије за Повереништво избеглих и ИРЛ - грађевинско земљиште у власништву Општине - два удружења ИРЛ: „Косово и Метохија-мој дом“ и „Удружење киднапованих и убијених на Косову и Метохији“ - Дом старих - НВО Коло српских сестара 	<ul style="list-style-type: none"> - мали буџет општине у односу на потребе - неразвијеност привреде општине - висока стопа незапослености у општини Прокупље - недовољно развијен невладин сектор и слаба сарадња са НВО сектором када је реч о избеглим и ИРЛ - неповољна структура становништва општине (27% старијих од 60 година) - неорганизованост и неактивност корисника- избеглица и ИРЛ - некомплетна база података о избеглим и ИРЛ
МОГУЋНОСТИ	ПРЕПРЕКЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Национална стратегија за решавање питања избеглих и ИРЛ - Национални план акције за децу - Програми Министарства за рад и социјалну политику - Направити оперативни Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и ИРЛ - ИРА фондови 	<ul style="list-style-type: none"> - застарелост Закона о избеглицама - мали број програма намењен избеглим и ИРЛ - спора имплементација националних стратегија - недовољна ангажованост медија - непостојање сарадње са институцијама у матичним земљама - недостатак адекватних мера за реализацију повратка у матичне земље

Актери заинтересовани за унапређење избеглица и ИРЛ

У наставку се даје преглед институција и организација, локалних актера у општини Прокупље и оних изван општине који су на различите начине укључени у активности у вези са побољшањем положаја избеглих и ИРЛ:

- Министарство за Косово и Метохију које повремено излази у сусрет Повереништву за избегла и ИРЛ када је реч о новчаним средствима или набавци одеће, обуће, школске опреме...
- Комесаријат за избеглице Републике Србије са којим постоји интензивна сарадња у решавању статусних питања избеглих и ИРЛ. Осим тога, ово је институција која најлакше и најбрже препознаје свеобухватну проблематику избеглих и ИРЛ.
- Црвени крст са којим је у дужем временском периоду постојала интензивна сарадња у прихвату, збрињавању и регистрацији избеглих и ИРЛ.
- Центар за социјални рад који представља институцију подршке Повереништву за избегла и ИРЛ у помоћи социјално најугроженијим породицама.
- Фонд за здравствену заштиту уз чију помоћ се решавају често веома компликоване ситуације у обезбеђивању здравствене заштите, нарочито избеглих лица која тешко прибављају потребну документацију.
- Дом старих у којем је смештено 26 избеглих и једно расељено лице.
- Удружење Рома са којим се сарадња сводила на заједничко прикупљање података о избеглим и ИРЛ ромске националности и расподели помоћи онима који су најугроженији.
- Удружење отетих, киднапованих и убијених цивила, војника и полицајаца са којим је Повереништво за избегли и ИРЛ радило на организацији протеста „Истина“ у Београду, као и на обезбеђивању помоћи најугроженијим породицама.
- Удружење ИРЛ „Косово и Метохија-мој дом“ уз чију је сарадњу поднето преко стотину тужби за надокнаду штете настале рушењем и узурпирањем имовине. Данас је, међутим, рад овог удужења доведен у питање због недостатка финансијских средстава.

Остале институције са којима је локална самоуправа сарађивала у активностима везаним за решавање проблема избеглих и ИРЛ:

- INTERSOS је организација са којом је рађено на програмима доделе пољопривредних грантова.
- ICMC је организација која је органозовала „Иди види посете“.
- UNHCR који има периодичне програме помоћи у виду шпорета, дрва за огрев, одеће, обуће, ћебади и сл, као и програм подршке изградње социјалних станова за избегла и ИРЛ.
- Хуманитарна организација „Љуби ближњег свог“ која сваке године помаже Повереништву за избегла и ИРЛ у набавци новогодишњих пакетића.
- MPDL је шпанска хуманитарна организација са којом Повереништво за избегла и ИРЛ ради на пружању правне помоћи ИРЛ.
- SDF је организација са којом је Повереништво за избегла и ИРЛ радило на прикупљању докумената и пружању правне помоћи
- ИОМ је организовала тренинге за поверенике за избегла и ИРЛ.

Анализа проблема избеглица и ИРЛ

Степен сиромаштва међу избеглицама и ИРЛ је веома висок из чега директно произилази недовљна укљученост ИРЛ у образовање, па самим тим и слаба интегрисаност деце избеглица и ИРЛ. Један од кључних разлога за овако висок степен сиромаштва овог дела популације јеста незапосленост.

У општини Прокупље од 3890 ИРЛ има 1037 студената и ученика, 1647 запослених, 860 незапослених и 346 пензионисаних. Када су у питању избегла лица, од њих 137, има 19 студената и ученика, 9 запослених, 100 незапослених и 9 пензионисаних.

Спроведена су два програма са циљем решавања овог проблема. Први програм „Преквалификација и обука за рад на рачунару, књиговодство и курсеви за трговце и фризере“, реализован је у периоду 2003./2004./2005. године уз помоћ Данског савета и обухватио је 150 ИРЛ.

Други је програм Мерсу Corps-а, реализован у периоду од 2002. до 2003. године и тицао се бесповратне помоћи у висини до 60 хиљада евра малим и средњим предузећима за покретње производње, са обавезом запошљавања одређеног броја избеглих и ИРЛ.

Ова два програма показала су се као делотворна, али последњи је завршен пре три године и од тада није било сличних, док проблем незапослености и даље стоји као један од највећих када је реч о избеглом и интерно расељеном становништву.

Наведени проблем високог степена сиромаштва посебно угрожава две групе становништва: прву чине самохрани родитељи и деца из ових породица, а другу старе особе без бриге млађих чланова. Код самохраних родитеља степен сиромаштва је виши, суочавају се са отежаним интегрисањем у већем обиму, али и повећаним ризиком од психолошких проблема код своје деце. Велики проблем самохраних родитеља који раде јесте чињеница да су њихова деца често сама и препуштена себи. Иначе, деца избеглих и ИРЛ суочавају се са већ поменутиим проблемом високог степена сиромаштва, проблемом отежане социјализације, односно прилагођавања. Ова деца изложена су и проблему тешког регулисања здравствене заштите, што је последица непостојања потребне документације, недефинисаног статуса и непријављивања новорођенчади.

Исти проблем је најважнији и када је реч о старима. С обзиром на повећану здравствену угроженост овог дела избеглих и ИРЛ, решавање проблема отежаног остваривања здравствене заштите, намеће се као неопходно. Осим овог проблема, стари се суочавају и са непостојањем породичног старања, односно бриге млађих чланова, што додатно отежава њихов положај. У општини Прокупље није спроведен ни један програм, нити постоје адекватни материјални подстицаји за ове две групе избеглих и расељених.

Као велики проблем намеће се и чињеница да велики број избеглих и ИРЛ нема дефинисан статус и не поседује личну документацију, што аутоматски условљава недовољну доступност здравствених услуга. Проблем непостојања документације је последица неустављене систематске сарадње са надлежним институцијама у матичним земљама, као и измештених или уништених матичних књига.

Радећи ову анализу дошли смо до закључка да нема потпуних информација о стварном броју избеглих и ИРЛ у односу на званични попис и број упитника које користи Повереништво за избегле и расељене.

Самим тим, намеће се проблем лошег увида у социјални статус ове категорије становништва, што у великој мери отежава утврђивање приоритета .

Становање се идентификује као један од највећих проблема. Највећи број избеглих и ИРЛ у општини живи у рентираном смештају -569 од 893 евидентирана избегла и ИРЛ. Свега 21 лице живи у неком виду социјалног смештаја, а реализован је само један програм изградње станова за овај део становништва, у оквиру којег је изграђено 28 стамбених јединица, при чему је збринато око 75 лица. Бројеви говоре да ово није довољно за суштинско решење проблема и да је неопходно постојање још сличних програма.

Закључци и препоруке:

У општини Прокупље, у односу на могућности и ресурсе локалне самоуправе спроводе се мере бриге за унапређење положаја избеглица и ИРЛ, али су оне недовољне да реше бројне и сложене проблеме ове популације.

Проблеми са којима се суочавају избеглице и интерно расељена лица могу се груписати у 4 области: сиримаштво и висока стопа незапослености, нерегулисан легални статус, стамбени проблеми, недостатак целовите базе података о реалном социјалном и економском статусу ове популације.

Систем спољне подршке од стране Комесаријата за избеглице и расељена лица је развијен. Њега допуњују бројни међународни програми који су се спроводили, и још се спроводе у општини Прокупље. Упркос томе, недостаје целовит концепт и решење усмерено ка пуној интерграцији избеглица и ИРЛ у локалну средину.

Да би се целовитије приступило унапређењу положаја избеглица и ИРЛ у општини Прокупље потребно је спровести следеће мере и активности:

- Потребно је комплетирање базе података и стварање јединствене, прецизне евиденције.
- Израдити социјалну карту избегличких и расељеничких породица, што ће олакшати праћење и пружање адекватне помоћи, као и утврђивање приоритета.
- Формирање посебне канцеларије при локалној самоуправи за правну помоћ и помоћ при прикупљању документације
- Променити услове за регулисање здравствене заштите избеглих и ИРЛ у циљу лакшег и бржег остваривања овог права.
- Радити на пројектима за запошљавање, самозапошљавање и преквалификацију избеглих и ИРЛ у складу са карактеристикама корисничких група (најугроженији радно способни, квалификовани, предузетнички оријентисани).
- Разматрање могућности о додели бесплатног земљишта за изградњу стамбених објеката за избегла и ИРЛ.
- Унапредити сарадњу између свих институција које се баве питањима у вези са избеглим и ИРЛ.
- Радити на програмима за подршку и помоћ самохраним родитељима који су избегла и ИРЛ.
- Организовати волонтерски рад за помоћ старим и болесним избеглим и ИРЛ, у сарадњи са Црвеним крстом и Центром за социјални рад (помоћ у кући, приликом плаћања рачуна, одласка у набавку, куповине лекова и сл.)
- Стварање боље атмосфере за долазак инвеститора и донатора.

Поглавље 4.

Критеријуми за избор приоритетних група и приоритетне циљне групе

- Број корисника са одређеним проблемом.
- Ниво социјалне угрожености.
- Ниво здравствене угрожености.
- Уочљивост проблема у окружењу.
- Ресурси којима се располаже.
- Вишеструки проблеми (неколико уочених проблема у оквиру једног случаја).

Потенцијалне приоритетне групе у оквиру избегличке и ИРЛ популације које су се издвојиле на основу наведених критеријума:

- Вишечлане породице које немају решено стамбено питање
- Самохране мајке које станују у рентираном смештају
- Незапослени
- Старе особе избеглице и ИРЛ без прихода и породичног старања

Поглавље 5.

Општи и специфични циљеви Локалног акционог плана:

Општи циљ:

Унапређење услова и могућности за трајну интеграцију избеглих и ИРЛ на територији општине Прокупље кроз коришћење одређених програма за образовање, запошљавање и повољније решавање стамбеног статуса.

Специфични циљеви :

СЦ1. У периоду од 2009. до 2012. године извршити преквалификацију и доквалификацију 60 особа старости од 18 до 45 године.

Преквалификација и доквалификација планира да се спроведе у три циклуса, у сваком циклусу едуковати најмање 20 особа, у сарадњи са Радничким универзитетом у Прокупљу

СЦ2. У периоду од 2009. до 2012. године запослити најмање 20 избеглих и ИРЛ лица кроз програме samozapošljavanja и доделе микоро кредита у сарадњи са Националном службом за запошљавање, филијала у Прокупљу.

СЦ3. У периоду од 2009. до 2013. године изградити/ адаптирати објекте за становање за најмање 20 избеглих и ИРЛ породица.

3.1. У периоду од 2009. до 2011. године , адаптирати и уселити најмање 10 избеглих и ИРЛ породица.

3.2. У периоду од 2010. до 2013. године, изградити и уселити најмање 10 избеглих и ИРЛ породица.

ТАБЕЛА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Специфични циљ1:У периоду од 2009. до 2012. године извршити преквалификацију и доквалификацију 60 избеглих и интерно расељених лица старости од 18 до 45 године. Планирано је да се преквалификација и доквалификација спроведе у три циклуса,у сваком циклусу едукovati најмање 20 особа, у сарадњи са Радничким универзитетом							
Активност	Период реализације (од – до)	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнер/и у реализацији
				Буџет лок. самоуп.	Остали извори		
Идентификовање потреба за одређеним дефицитарним занимањима(обилазак фирми на територији општине Прокупље и околине)	Јануар-фебруар. 2009г	Идентификоване потребе за одређеним дефицитарним занимањима	Врсте дефицитарних занимања	Људски ресурси- Радна група	/	ЛПА за избегла и расељена лица	НСЗ – Филијала Прокупље БиЦ
Израда листе са дефицитарним занимањима	Март 2009г.	Направљена листа свих потребних занимања	Број дефицитарних занимања	Радна група	/	Радна група	НСЗ – Филијала Прокупље БиЦ
Формирање наставног тима који ће изводити обуку и израда програма за преквалификацију и доквалификацију	Април-мај 2009.г.	Формиран наставни тим који ће изводити обуку и израђен план и програм рада преквалификације и доквалификације	Наставна покривеност свих потребних програма за преквалификацију и доквалификацију	Раднички универзитет	/	Раднички универзитет	Раднички универзитет

Медијска кампања са циљем промоције програма и јавни позив заинтересованим кандидатима за преквалификацију и доквалификацију	Јун-јул 2009.г.	Емитовање тв спота и радио цингла месец дана, Одржане две тв и две радио емисије контактнoг типа.Одржане четири трибине у МЗ (две градске и две сеоске)	Број одржаних недељних спотова и цинглова за месец дана. Број одржаних тв и радио емисија. Број одржаних трибина. Број учесника на трибинама	Медијски простор на локалним радио и тв станицама.Простор у канцеларијама МЗ и сале за одржавање трибина.	/	ЛПА- радна група и тим за медије	Локалне радио и ТВ станице. МЗ
Израда критеријума за одабир кандидата-корисника у програму за преквалификацију и доквалификацију	Август 2009г.	Постављени одређени критеријуми на основу којих су одабрани корисници за преквалификацију и доквалификацију	Листа критеријума, Број одабраних корисника .	Људски ресурси(радна група) Простор за наставу и опрема за рад	/	ЛПА тим ,повереништво	НСЗ – филијала Прокупље, Раднички универзитет
Израда наставног плана и програма обуке	Септембар 2009.г.	Направљен наставни план за обуку на основу идентификованих потреба	Број часова подељених по посебним категоријама	Људски ресурси- Радна група и Раднички универзитет		Радна група, Раднички универзитет	Раднички универзитет
Реализација првог циклуса обуке	Октобар- фебруар 2009г-2010.	Одржана настава за кориснике програма. Обуку успешно завршило 20 лица.	Број полазника који похађају обуку разврстану по категоријама	Простор за одржавање обуке, Предавачи ангажовани од стране радничког универзитета		Радна група, Раднички универзитет	Раднички универзитет

Подела сертификата	Фебруар 2010.г.	На крају завршене обуке подела сертификата свим учесницима који су успешно прошли обуку	Број полазника који су успешно завршили обуку за преквалификацију и доквалификацију	Простор за одржавање обуке, Чланови Радне групе		Радна група, СО Прокупље	СО Прокупље, НСЗ – филијала Прокупље
Информисање послодаваца о обученим кандидатима	Март 2010.г	Одржани састанци са послодавцима из одговарајућих области привреде о корацима за запошљавање лица која су завршила преквалификацију и доквалификацију	Број послодаваца који су присуствовали састанцима са радном групом, Број заинтересованих послодаваца који ће подржати програм запошљавања особа које су завршиле са обуком	Људски ресурси		ЛПА ТИМ, БИЦ, Синдикати	Синдикати запослених и Удружење привредника у Прокупљу
Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано, коначна оцена април 1010г.	Прикупљање и анализа информација о реализацији програма. Оцена успешности програма.	Број анкетираних полазника о настави и предавачима. Упитници за предаваче.	Особа ангажована за мониторинг и евалуацију.		Радно тело	Ангажована НВО

<p>II циклус – Поновљено идентификовање потреба за одређеним и дефицитарним занимањима(обилазак фирми на територији Општине Прокупље и околине)</p>	Мај 2010г.	Идентификоване потребе из првог циклуса допунити новим,извршити ревизију потреба	Врсте дефицитарних занимања	Људски ресурси- Радна група		ЛПА за избегла и расељена лица	НСЗ – Филијала Прокупље БиЦ
Сачињен наставни тим-кадар за обуку и израда програма за преквалификацију и доквалификацију	Јун 2010.г.	Формиран наставни кадар за обуку и направљен план и програм рада	Наставна покривеност свих потребних програма за преквалификацију и доквалификацију	Раднички универзитет		Раднички универзитет	Раднички универзитет
Медијска кампања са циљем промоције програма и јавни позив заинтересованим кандидатима за преквалификацију и доквалификацију	Јул-август 2010.г.	Емитовање тв спота и радио цингла месец дана,Одржане две тв и две радио емисије контактнoг типа.Одржане четири трибине у МЗ (четири сеоске)	Број одржаних недељних спотова и цинглова за месец дана. Број одржаних тв и радио емисија. Број одржаних трибина. Број учесника на трибинама	Медијски простор на локалним радио и тв станицама.Простор у канцеларијама МЗ и сале за одржавање трибина.		ЛПА- радна група и тим за медије	Локалне радио и ТВ станице. МЗ
Избор корисника у складу са критеријумима	Август 2010г.	По постављеним критеријумима одабрани корисници за други циклус преквалификације и доквалификације	Листа критеријума, Број одабраних корисника .	Људски ресурси(радна група) Простор за наставу и опрема за рад		ЛПА тим ,повереништво	НСЗ – филијала Прокупље, Раднички универзитет

Припрема наставног плана и програма обуке	Септембар 2010.г	Дорађен наставни план за обуку на основу идентификованих потреба	Број часова подељених по посебним категоријама	Људски ресурси- Радна група и Раднички универзитет		Радна група, Раднички универзитет	Раднички универзитет
Реализација другог циклуса обуке	Октобар 2010.- Фебруар 2011.	Одржана настава за кориснике програма. Обуку успешно завршило 20 лица.	Број полазника који похађају обуку разврстану по категоријама	Простор за одржавање обуке, Предавачи ангажовани од стране Радничког универзитета		Радна група, Раднички универзитет	Раднички универзитет
Подела сертификата	Фебруар 2011.г.	На крају завршене обуке подела сертификата свим учесницима који су успешно прошли обуку	Број полазника који су успешно завршили обуку за преквалификацију и доквалификацију	Простор за одржавање обуке, чланови Радне групе		Радна група, СО Прокупље	СО Прокупље, НСЗ – филијала Прокупље
Информисање послодаваца о ново-обученим кандидатима	Март 2011.г.	Одржани састанци са послодавцима из одговарајућих области привреде о корацима за запошљавање лица која су у другом циклусу завршила преквалификацију и доквалификацију	Број послодаваца који су присуствовали састанцима са радном групом, Број заинтересованих послодаваца који ће подржати програм запошљавања особа које су завршиле са обуком прек. и доквал.	Људски ресурси		ЛПА ТИМ, БИЦ, Синдикати	Синдикати запослених и Удружење привредника у Прокупљу

Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано, коначна оцена април 2011.г.	Прикупљање и анализа информација о реализацији програма. Оцена успешности програма.	Број анкетираних полазника о настави и предавачима. Упитници за предаваче.	Особа ангажована за мониторинг и евалуацију.		Радно тело	Ангажована НВО
III циклус. Поновљено идентификовање потреба за одређеним и дефицитарним занимањима(обилазак фирми на територији општине Прокупље и околине)	Мај 2011.г.	Идентификоване потребе из првог и другог циклуса допунити новим, извршити ревизију старих потреба	Врсте дефицитарних занимања	Раднички универзитет		Раднички универзитет	Раднички универзитет
Састављен наставни кадар за обуку и Израда програма за преквалификацију и доквалификацију	Јун 2011.г.	Формиран наставни кадар за обуку и направљен план и програм рада	Наставна покривеност свих потребних програма за преквалификацију и доквалификацију	Медијски простор на локалним радио и телевизијама. Простор у канцеларијама МЗ и сале за одржавање трибина		ЛПА- радна група и тим за медије	Локалне радио и ТВ станице. МЗ
Медијска кампања са циљем промоције програма и јавни позив заинтересованим кандидатима за преквалификацију и доквалификацију (трећи циклус)	Јул-август 2011.г.	Емитовање тв спота и радио цингла месец дана, Одржане две тв и две радио емисије контактнег типа. Одржане четири трибине у МЗ (две градске и четири сеоске)	Број одржаних недељних спотова и цинглова за месец дана. Број одржаних тв и радио емисија. Број одржаних трибина. Број учесника на трибинама	Људски ресурси(радна група) Простор за наставу и опрема за рад		ЛПА тим ,повереништво	НСЗ – филијала Прокупље, Раднички универзитет

Избор корисника у складу са критеријумима	Август 2011.г	По постављеним критеријумима одабрани корисници за трећи циклус преквалификације и доквалификације	Листа критеријума, Број одабраних корисника .	Људски ресурси- Радна група и Раднички универзитет		Радна група, Раднички универзитет	Раднички универзитет
Припрема наставног плана и програма обуке	Септембар 2011.г.	Дорађен наставни план за обуку на основу идентификованих потреба	Број часова подељених по посебним категоријама	Простор за одржавање обуке, Предавачи ангажовани од стране радничког универзитета		Радна група, Раднички универзитет	Раднички универзитет
Реализација трећег циклуса обуке	Октобар 2011.г фебруар	Одржана настава за кориснике програма.Обуку успешно завршило 20 лица.	Број полазника који похађају обуку разврстану по категоријама	Простор за одржавање обуке, Чланови Радне групе		Радна група, СО Прокупље	СО Прокупље, НСЗ – филијала Прокупље
Подела сертификата	Фебруар 2012. године	На крају завршене обуке подела сертификата свим учесницима који су успешно прошли обуку	Број полазника који су успешно завршили обуку за преквалификацију и доквалификацију	Људски ресурси		ЛПА ТИМ, БИЦ, Синдикати	Синдикати запослених и Удружење привредника у Прокупљу
Информисање послодаваца о новообученим кандидатима	Март 2012. год	Одржани састанци са послодавцима из одговарајућих области привреде, договор о корацима за	Број послодаваца који су присуствовали састанцима са радном групом Број заинтересованих				

		запошљавање лица која су у другом циклусу завршила преквалификацију и доквалификацију	послодаваца који ће подржати програм запошљавања особа које су завршиле са обуком				
Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано, коначна оцена април 2012. г	Прикупљање и анализа информација о реализацији програма. Оцена успешности програма.	Број анкетираних ползника о настави и предавачима. Упитници за предаваче	Особа ангажована за мониторинг и евалуацију.		Радно тело	Ангажована НВО

Специфични циљ 2: У периоду од 2009. до 2012. године у три циклуса запослити најмање 20 избеглих и интерно расељених лица кроз програме самозапошљавања и доделе микро кредита у сарадњи са Националном службом за запошљавање-Филијала у Прокупљу							
Активност	Период реализације (од – до)	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнер/и у реализацији
				Буџет лок. самоуп.	Остали извори		
I циклус Информисање потенцијалних фирми/послодаваца о условима запошљавања лица која су завршила обуку	Јануар 2009.г	Одржана три састанка са најмање 15 послодаваца из Прокупља и околних општина/округа	Број присутних послодаваца на састанцима, Број заинтересованих послодаваца за запошљавање избеглих и расељених лица	Људски ресурси		ЛПА тим	
Медијска кампања	Фебруар-март 2009.г	Одржане две тв емисије, Подељено 2000 флајера	Број одржаних емисија , Број фирми које су се	Радна група и медијски		ЛПА тим	Локални медији(ТОП 3

и презентација програма		на терену	одазвале путем обавештења из медија, Број подељених лифлета,	простор			и ТВ (Топлица), Калча штампарија
Потписивање споразума између привредника и СО Прокупље о олакшицама приликом запошљавања лица обухваћених овим програмом	Април 2009.г	Склопљени уговори између СО Прокупље и привредника/послодаваца	Број потписаних уговора између две стране	ЛПА тим, Локална самоуправа,		Локална самоуправа	Бизнис сектор
Едукација- писање CV и рад на изради предлога пројеката при конкурсима за микро кредите за лица која су завршила обуку преквалификације и доквалификације	Мај-септембар 2009.г	Написани бизнис планови и урађени појединачни CV	Број написаних бизнис планова , Број урађених ЦВ-а спремних за слање потенцијалним послодавцима	Члан ЛПА тима , рачунарска Опрема и простор		ЛПА тим	Локална НВО
Слање CV-а	Октобар 2009	Пслато 20 CV-а фирмама	Број послатих CV-а, Број позитивних одговора , Број негативних одговора од стране разних послодаваца	Опрема и члан радне групе		Члан ЛПА тима	НСЗ – филијала Прокупље
Обилазак сајмова за запошљавање у граду и другим	новембар-децембар 2009.г.	Посећен сајам у Прокупљу у реализацији НСЗ-филијала Прокупље,	Број посећених сајмова, Број остављених ЦВ послодавцима/	Обезбеђен превоз/комби за обилазак		Лпа тим	НСЗ – филијала Прокупље, НВО

општинама у окружењу		Посећена два сајма у Нишу , један у организацију НСЗ – филијала у Нишу а други У организацији НВО „Миленијум”, Остављене пријаве за запошљавање од стране корисника који су завршили квалификацију и доквалификацију	излагачима на сајмовима	сајмова			„Миленијум”
Склапање уговора између послодаваца и нових запослених обучених корисника	Јануар-фебруар 2010.г.	Склопљени уговори између послодаваца и ново запослених лица	Број склопљених уговора 15 запошљених лица			ЛПА тим	Бизнис сектор
Периодично слање предлога за доделу микрокредита	Март 2010.г	Послати предлози за одобрење микро кредита за отварање самосталног бизниса	Број поднешених захтева за микро кредите, Број одобрених захтева за микро кредите	ЛПА тим	Донатори	ЛПА тим	
Праћење реализације и успешности програма	Континуирано коначна оцена април 2010.г	Прикупљање и анализирање информација о реализацији пројета.	Анкета са корисницима о процесу њиховог запошљавања,процена успешности	ЛПА тим, Волонтери за анкетриање, Одштампани анкетни листови		ЛПА тим,тим за имплементацију	

<p>II циклус:</p> <p>Медијска кампања и презентација програма</p>	<p>Јун-јул 2010.г.</p>	<p>Одржане две тв емисије, Подељено 2000 флајера на терену</p>	<p>Број одржаних емисија , Број фирми које су се одазвале путем обавештења из медија, Број подељених лифлета,</p>	<p>Радна група и медијски простор</p>		<p>ЛПА тим</p>	<p>Локални медији(ТОП 3 и ТВ Топлица),Калча штампарија</p>
<p>Поновно потписивање споразума између привредника и СО Прокупље о олакшицама приликом запошљавања лица обухваћена овим програмом.</p>	<p>Август 2010.г</p>	<p>Обновљени уговори који су склопљени између СО Прокупље и привредника/послодавца</p>	<p>Број потписаних/обновљених уговора између две стране</p>	<p>ЛПА тим, Локална самоуправа,</p>		<p>Локална самоуправа</p>	<p>Бизнис сектор</p>
<p>Едукација- писање CV и рад на изради плана пројеката при конкурсима за микро кредите за лица која су завршила обуку преквалификације и доквалификације</p>	<p>Септембар 2010.г. Јануар 2011.г</p>	<p>Написани бизнис планови и урађени појединачни ЦВ</p>	<p>Број написаних бизнис планова , Број урађених ЦВ-а спремних за слање потенцијалним послодавцима</p>	<p>Члан ЛПА тима , рачунарска Опрема и простор</p>		<p>ЛПА тим</p>	<p>Локална НВО</p>
<p>Слање CV-а</p>	<p>Фебруар 2011</p>	<p>Послати CV-и фирмама за нову групу од 20 лица</p>	<p>Број послатих ЦВ-а, Број позитивних одговора, Број негативних одговора од стране разних послодавца</p>	<p>Опрема и члан радне групе</p>		<p>Члан ЛПА тима</p>	<p>НСЗ – филијала Прокупље</p>
<p>Обилазак сајмова</p>		<p>Поновно посећени сајмови у Прокупљу</p>	<p>Број посећених сајмова,</p>	<p>Обезбеђен превоз/</p>		<p>Лпа тим</p>	<p>НСЗ – филијала</p>

за запошљавање у граду и другим општинама у окружењу		у реализацији НСЗ-филијала Прокупље, Два сајма у Нису , један у организацију НСЗ –филијала у Нишу а други У организацији НВО „Миленијум”, Остављене пријаве за запошљавање од стране корисника који су завршили квалификацију и доквалификацију	Број остављених ЦВ послодавцима/ излагачима на сајмовима	комби за обилазак сајмова			Прокупље, НВО „Миленијум”
Склапање уговора између слодаваца и нових запослених обучених корисника		Склопљени уговори између послодаваца и ново запослених лица	Број склопљених уговора 15 запошљених лица			ЛПА тим	Бизнис сектор
Периодично слање предлога за доделу микрокредита		Послати предлози за одобрење микро кредита за отварање самосталног бизниса	Број поднешених захтева за микро кредите, Број одобрених захтева за микро кредите	ЛПА тим	Донатори	ЛПА тим	
Праћење реализације и успешности програма	Континуирано	Прикупљање и анализирање информација о реализацији пројета.	Анкета са корисницима о процесу њиховог запошљавања, процена успешности	ЛПА тим, Волонтери за анкетриање, Одштампани анкетни		ЛПА тим, тим за имплементацију	

				листови			
III циклус: Медијска кампања и презентација програма		Одржане две тв емисије, Подељено 2000 флајера на терену	Број одржаних емисија , Број фирми које су се одазвале путем обавештења из медија, Број подељених лифлета,	Радна група и медијски простор		ЛПА тим	
Поновно потписивање споразума између привредника и СО Прокупље о олакшицама приликом запошљавања лица обухваћена овим програмом		Обновљени уговори који су склопљени између СО Прокупље и приврднока/послодаваца	Број потписаних/обновљених уговора између две стране	ЛПА тим, Локална самоуправа,		Локална самоуправа	
Едукација- писање CV и рад на изради плана пројета при конкурсима за микро кредите за лица која су завршила обуку преквалификације и доквалификације		Написани бизнис планови и урађени појединачни CV	Број написаних бизнис планова , Број урађених ЦВ-а спремних за слање потенцијалним послодавцима	Члан ЛПА тима , рачунарска Опрема и простор		ЛПА тим	
Слање CV-а		Послати CV фирмама за нову групу од 20 лица	Број послатих ЦВ-а, Број позитивних одговора, Број негативних одговора од стране разних послодаваца	Опрема и члан радне групе		Члан ЛПА тима	

Обилазак сајмова за запошљавање у граду и другим општинама у окружењу		Поновно посећени сајмови у Прокупљу у реализацији НСЗ, Филијала Прокупље, Два сајма у Нишу , један у организацији НСЗ, Филијала у Нишу а други у организацији НВО „Миленијум”, Остављене пријаве за запошљавање од стране корисника који су завршили квалификацију и доквалификацију	Број посећених сајмова, Број остављених ЦВ послодавцима/излагачима на сајмовима	Обезбеђен превоз/комби за обилазак сајмова		Лпа тим	
Склапање уговора између послодавца и нових запослених лица		Склопљени уговори између послодавца и ново запослених лица	Број склопљених уговора 15 запошљених лица			ЛПА тим	
Периодично слање предлога за доделу микрокредита		Послати предлози за одобрење микро кредита за отварање самосталног бизниса	Број поднешених захтева за микро кредите, Број одобрених захтева за микро кредите	ЛПА тим	Донатори	ЛПА тим	
Праћење реализације и успешности програма	Континуирано	Прикупљање и анализирање информација о реализацији пројекта.	Анкета са корисницима о процесу њиховог запошљавања, процена успешности	ЛПА тим, волонтери за анкетирање, Одштампани анкетни листови		ЛПА тим, тим за имплементацију	

Специфични циљ 3.1: У периоду од 2009.до 2011 год. /адаптирати објекте за становање за најмање 10 избеглих ИРЛ породица							
Активност	Период реализације (од – до)	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнер/и у реализацији
				Буџет лок. самоуп.	Остали извори		
Одређивање критеријума за доделу грађевинског материјала	Фебруар 2009	Утврђени критеријуми за доделу грађ. материјала.	Број и врста критеријума	Људски ресурси, простор и опрема за рад	/	Локална самоуправа.	Комесаријат УНХЦР, дирекција Лок. самоуправа
Селекција лица за добијање грђ. материјала	Март 2009	Списак од 15 породица за доделу грађевинског матер.	Број пријављених корисника	Људски ресурси, простор, опрема	/	Локална самоуправа	Комесаријат UNHCR Лок. самоуправа
Обавештавање корисника	Април 2009	Информисани корисници	Број обавештених корисника	Људски ресурси Опрема за рад	/	Локална самоуправа	Комесаријат UNHCR Лок. самоуправа
Прикупљање информација о потенцијалним донаторима и програм.	Мај – јун 2009	Обавештеност о свим програмима и дод. који се тичу циља	Број донатора и програма за које се сазнало	Људски ресурси опрема за рад	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок. самоуправа
Обезбеђивање средстава за грађ. материјал	Јул – децембар 2009	Обезбеђена средства				Локална самоуправа	Комесаријат Лок. самоуправа UNHCR
Расподела грађ. материјала	Јануар- март 2009.г.	Подељен грађ. материјал корисницима	Број корисника који су добили грађ. материјал	Људски ресурси Опрема за рад		Локална самоуправа	Комесаријат Лок. самоуправа
Медиска презентација	континуирано	Објављене информације о програму на	Број прилога о програму	Простор и време на	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок. самоуправа

програма		лок. ТВ и новинама		ТВ			
Информис. донатора о додели грађевинског материјала	Април 2010.г.	Обавештеност донатора о додели грађевин. материјала	Број информација и повратне инфор од донатора	Људски ресурси Опрема за рад	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок.самоуправа UNHCR
Праћење реализације и оцена успешности програма	континуирано	Прикупљени и анализирани подаци о реализ. програма	Број и врста анализираних под атака и закључака	Људски ресурси, опрема за рад	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок.самоуправа UNHCR
Праћење реализације самоизградње објекта	Мај-новембар 2010.г.	Прикупљени и анализирани подаци о реализ.самоизградње	Број и врста анализираних под атака и закључака	Људски ресурси, опрема за рад	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок.самоуправа UNHCR
Извештавање донатора о реализацији самоизградње	Децембар 2010.г	Прикупљени и прослeђени подаци о реализацији самоизградње донаторима	Број послатих информација и повратне информације од донатора	Људски ресурси, опрема за рад	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок.самоуправа UNHCR
Конференција за новинаре са темом реализације самоизградње	Децембар 2010.г	Прилог у информативним емисијама о реализацији самоизградње	Број и дужина прилога о реализацији самоизград.	Сала за одржавање конферен. простор и време на Лок.ТВ	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок.самоуправа UNHCR

Специфични циљ 3.2:у периоду од 2009.г.до 2013.г изградити и уселити најмање 10 избеглих и ИРЛ породица							
Активност	Период реализације (од – до)	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнер/и у реализацији
				Буџет лок. самоуп.	Остали извори		
Избор локације	2009	Изабрана локација	Површина локације,утошен грађевински материјал.	Људски ресурси.	/	Локална самоуправа.	Дирекција за ур-банизам Лок. самоуправа
Обезбеђивање потребне грђ.документације	Март 2009	Прикупљена документација	Потпуност грађ. документације	Људски ресурси.	/	Локална самоуправа	Лок.самоуправа Пореска управа
Обезбеђивање финансиских средстава за грађ.материјал	Април 2009	Обезбеђена финансиска средства	Износ обезбеђених средстава	Људски ресурси.	/	Локална самоуправа	Комесаријат UNHCR Лок.самоуправа
Израда тендера и спровођење избора извођача радова.	Мај – јун 2009	Спроведена тендерска процедура,изабран извођач радова	Број пријављених на тендер, трајање тендерске процедуре	Људски ресурси	/	Локална самоуправа	Комесаријат UNHCR Дирекција за ур-банизам
Израда критеријума за решавање стамбеног проблема избеглих и ИРЛ	децембар 2009	Формирани критеријуми за доделу стамбеног простора	Број и врста критеријума	Људски ресурси (радна група)простор и оп-		Локална самоуправа	Комесаријат Лок.самоуправа UNHCR Дирекција за ур-

				рема за рад			банизам
Расписивање конкурса за доделу станова	2009.г.	Објављен конкурс, прикупљене пријаве	Број пријављених потенцијалних корисника	Људски ресурси (радна група) простор и опрема за рад		Локална самоуправа	Комесаријат Лок.самоуправа UNHCR Дирекција за ур-банизам
Израда листе потенцијалних корисника станова		Израђена листа	Број имена на листи потенцијалних корисника	Људски Ресурси опрема за рад	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок. Самоуправа UNHCR Дирекција за ур-банизам
Презентација програма и објављивање листе путем медија	2010.г.	Одржане две презентације за потенцијалне кориснике, представљен програм и листа потенцијалних корисника на лок.ТВ.станицама у трајању од 10 дана	Број одржаних презентација, бр.учесника на презентацијама, бр.и врста медиских оглашавања	Људски ресурси опрема за рад, сала за презентацију, термини за ТВ	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок.самоуправа UNHCR Дирекција за ур-банизам
Изградња објекта са 10 станова за становање избеглих и ИРЛ		Изграђен објект, употребна дозвола	Испуњени стандарди новог објекта за добијање употребне дозволе	Људски ресурси, грађевински материјал и опрема	/	Извођач радова	Комесаријат Лок.самоуправа UNHCR Дирекција за ур-банизам
Додела станова по уст	Мај-новембар 2010.г.	Подељени станови,	Број склопљених уговора о кориш	Људски ресурси,	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок.самоуправа

ановљеним критеријумима		склопљени уговори са корисницима станова	ћењу станова	простор и опрема за рад			UNHCR Дирекција за ур-Банизам
Медиска презентација Реализације програма	континуирано	Прилози на локалним ТВ станицама	Број и врста прилога о програму	Време у локалним медијима	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок.самоуправа UNHCR Дирекција за ур-Банизам
Праћење,реализација и оцена успешности програма	континуирано	Прикупљање и анализирани информације о реализацији првог дела програма,оцењена успешност реализације	Број и врста анализираних информација,број оцених сегмената програма	Људски ресурси	/	Локална самоуправа	Комесаријат Лок.самоуправа UNHCR Дирекција за ур-Банизам

Поглавље 7

Ресурси/буџет

Процењено је да ће за реализацију Локалног плана 2009-2012. год. бити укупно потребно око   ЕУР⁴. С обзиром да су детаљни годишњи планови урађени за 2009. и 2010. год. утврђени су и прецизнији трошкови примене Локалног плана у том периоду. У 2009. год. ће почети обухватна и интензивна примена Локалног плана, тако да су потребна средства у износу од 100.000,00 динара, а у 2010. у износу од 150.000,00 ЕУР. Детаљан годишњи буџет за сваку следећу годину примене Локалног плана биће урађен на основу разрађених годишњих планова за те године.

Средства за реализацију овог Локалног плана обезбеђиваће се из различитих извора: делом из буџета локалне самоуправе, делом из донаторских буџета, односно помоћу пројеката који ће се развити на основу овог Локалног плана, као и из других доступних извора.

Поглавље 8.

Аранжмани за примену

Аранжмани за примену ЛПА у Општини обухватају **локалне структуре и различите мере и процедуре** које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура, разликују се:

- 1) **Структуре за управљање процесом примене ЛПА и**
- 2) **Структуре које су оперативне и примењују ЛПА**

Структуру за управљање процесом примене ЛПА, након његовог усвајања, представљаће *Радна група* која је учествовала у његовој изради. Радна група ће, као део свог будућег рада, направити *План управљања применом Локалног плана*.

Радна група, као управљачка структура има следеће задатке:

- У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене Локалног плана;
  - Именује локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације Локалног плана;
  - Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми од сваког актера-учесника у процесу унапређења положаја избеглих и ИРЛ у локалној заједници;
  - Одржава контакте са свим учесницима у реализацији Локалног плана;
  - Управља процесом праћења (мониторинга) и оцењивања успешности (евалуације) Локалног плана;
-

- Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи.

Оперативну структуру за примену овог Локалног акционог плана чиниће институције, организације и тимови формирану у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу Локалног плана. У складу са Локалним акционим планом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници-партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену Локалног плана има следеће задатке и одговорности:

- Реализација Локалног акционог плана;
- Непосредна комуникација са корисницима/цама услуга које се обезбеђују Локалним планом;
- Редовно достављање извештаја координатору/ки Радне групе о свим активностима на спровођењу Локалног плана;
- Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака Локалног плана;
- Унапређење процеса примене Локалног плана у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене Локалног плана. План комуникације управљачке и оперативне структуре уредиће време и начине размене информација и предузимања одговарајућих акција.

Детаљне годишње планове за наредни период, након 2010. год. припремаће Радна група уз активне консултације са оперативним структурама. По потреби, Радна група ће формирати и одговарајуће радне тимове. Годишње планове ће усвајати Скупштина Општине (или други надлежни орган локалне самоуправе).

Механизми праћења, оцењивања успешности примене Локалног плана и доношења евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности (планом мониторинга и евалуација).

Поглавље 9. Праћење и оцена успешности

- **Циљ праћења и оцене успешности (мониторинга и евалуације)** ЛПА је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех ЛПА ради предлагање евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.
- **Временски оквир:** Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2009-2013. Евалуација (као анализа података и доношење оцене о успешности) вршиће се периодично - једном годишње и подносиће се извештај Скупштини Општине. Финална евалуација обавиће се на крају 2013 године.
- **Предмет мониторинга и евалуације:** Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање испуњења активности - задатака и специфичних циљева.
- **Кључни индикатори утицаја** за праћење и оцењивање успешности примене Локалног плана ће бити следећи:
  - Број нових услуга - локалних мера / програма за избегла и ИРЛ;
  - Обухват избеглих и ИРЛ новим услугама и мерама;
  - Структура корисника/ца услуга и мера / програма;
  - Ниво укључености различитих актера у пружање услуга избеглим и ИРЛ у локалној заједници;
  - Обим финансијских средстава издвојених за услуге избеглим и ИРЛ;
  - Структура финансијских средстава издвојених за услуге избеглим и ИРЛ (буџет локалне самоуправе, донаторска средства, други извори...).

Процесни индикатори су дефинисани у склопу табеле Локалног акционог плана.

- **Методе и технике мониторинга и евалуације:** За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: евидентирање корисника, интервјуи са корисницима (упитници, разговори, анкете), анкете, извештавање и др.

Општинска радна група ће бити одговорна за праћење и оцењивање успешности рада на примени Локалног плана акције - вршиће мониторинг (М) и евалуацију (Е). Тим за М и Е чине представници/це - стручна лица из локалних институција и организација које се непосредно или посредно баве питањима избеглих и ИРЛ, као и представници/це корисничких група овог Локалног плана. Радна група ће својим Планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације Локалног плана.